

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 19P/47/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318204509
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Šefčíková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2020:2318204509.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní pred sudkyňou JUDr. Táňou Šefčíkovou, v právnej veci navrhovateľky: G. L. Z., rodená O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX, v konaní zastúpená: Advokátska kancelária BÁNOS s.r.o., so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, proti manželovi navrhovateľky: P. Y. M. P. Z., narodenému XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletému dieťaťu: H. Z., narodenému XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo navrhovateľky Ing. L. Z., rodenej O., narodenej dňa XX.XX.XXXX a manžela navrhovateľky P. Y. M. P. Z., narodeného dňa XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v O., v B. arabskej republike, zapísané v knihe manželstiev Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v osobitnej matrike Bratislava, vo zväzku OM/103, ročník 2016, na strane 97, pod poradovým číslom 193, rozvádza.

II. Maloletý sa zveruje na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka má právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 120 Eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým iba v prítomnosti matky.

V. Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka doručila súdu návrh o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému H. dňa XX.XX.XXXX. S manželom uzatvorili manželstvo dňa XX.XX.XXXX v O., v B. arabskej republike. U oboch manželov ide o prvé manželstvo. Posledné spoločné bydlisko mali manželia v U.. Dňa XX.XX.XXXX sa im narodil syn H.. Manželia sa zoznámili v U. XXXX a následne udržiavali vzťah na diaľku. Prvýkrát sa osobne stretli 04.12.2015, kedy navrhovateľka strávila s manželom 2 týždne. Následne sa stretli opätovne v marci 2016 na 18 dní, kedy uzavreli manželstvo v O.. Manželia plánovali spoločnú budúcnosť v Slovenskej republike. Manžel bol k navrhovateľke spočiatku veľmi milý a pozorný. Všetky výdavky ohľadne zabezpečenia rodiny a cesty na Slovensko hradila navrhovateľka. Manžel jej sľuboval, že potom ako sa zamestná, bude riadne prispievať na domácnosť a rodinný život. Manžel bol však následne nezamestnaný, nerozumel slovenskému jazyku, nudil sa, rodičom navrhovateľky, s ktorými žili manželia v spoločnej domácnosti, nijako nepomáhal. Navrhovateľka chodila do práce a manžel ju neustále upodozrieval z nevery. Po istom čase navrhovateľka našla manželovi prácu v arabskej reštaurácii v Bratislave, kde bol manžel spočiatku spokojný a však zanedlho bol z práce podráždený, prekážalo mu vstávanie do práce, mal výhrady voči kolegom, i k práci samotnej.

Keď navrhovateľka zostala tehotná, manžel sa potešil, ale neskôr ju začal upodozrievať, že nie je otcom. Navrhovateľka zostala doma na rizikovitom tehotenstve a manžel ju neustále kontroloval z práce. Manžel navrhovateľke neraz povedal, že si predstavoval iný život, že túži mať za manželku moslimku. V navrhovateľke to vzbudilo dojem, že uzavretie manželstva bolo účelové, pričom zámerom manžela bolo získanie pobytu a možnosti voľného pohybu na území EÚ. Zo začiatku známosti navrhovateľ svoje náboženské idey nijako nepresadzoval, ale postupom času sa stal nábožensky zanieteným, v čoho v dôsledku začal navrhovateľku obmedzovať stále vo vyššej miere. Zakazoval jej nosiť kratšie oblečenie, jesť bravčové mäso, kontakt s okolím, lekárov mužského pohlavia. Manželku neustále obviňoval z toho, že je neveriaca, nenútil ju konvertovať, ale hovoril jej, že nezíska večný život a zhorí v pekle. Navrhovateľka nesúhlasila s tým, aby bol maloletý moslimom. Napokon sa s manželom dohodli, že maloletý nebude ani kresťan ani moslim, a bude tak mať možnosť si sám v budúcnosti zvoliť svoje vierovyznanie. Nastal problém s výberom mena maloletého, so štátnym občianstvom maloletého, manžel sa k navrhovateľke správal hrubo. Hoci neprispieval na spoločné výdavky, v obchodoch si nárokoval na najdrahší tovar. Manželku nechal samú nosiť ťažké nákupy aj vo vyššom štádiu tehotenstva. Manželovi prekážal aj spôsob života rodiny navrhovateľky, mal neustále výbuchy zlosti, bol urážlivý, celé dni prespal, s nikým nekomunikoval. Manželia spolu nikdy nehospodárili nakolko celé spolužitie financovala navrhovateľka. Manžel na výdavky spojené s narodením maloletého neprispel ani čiastočne a oznámil jej, že nech sa nespolieha na to, že ju bude s maloletým živiť. Manžel jej pomáhal iba s veľkou neochotou. Zosmiešňoval ju, správal sa k nej ponižujúco, označoval ju hanlivými výrazmi, vyhrážal sa jej zabitím. Manžel bol po narodení maloletého nezamestnaný, navrhovateľke sa podarilo nájsť mu prácu vo februári 2018 v sushi reštaurácii. Manžel bol v práci nespokojný. Oznámil jej, že má kamarátov vo Francúzsku, ktorí zarábajú 2.000 Eur mesačne. Dňa 09.03.2018 navrhovateľka odišla na nákup, kedy manžel práve spal. Po ceste domov navrhovateľka dostala od manžela sms správu, že sa chce s ňou rozviesť. Po jej návrate domov došlo k ostrému konfliktu kvôli tomu, že navrhovateľka šla sama nakúpiť. Nasledujúci deň sa zaoberal iba svojím odchodom. Dňa 11.03.2018 manžel definitívne opustil spoločnú domácnosť a odišiel do Rakúska. Neskôr navrhovateľke napísal cez sociálnu sieť, že sa s ňou rozvádza. Napokon si ju zablokoval. Podľa informácie od manželovho brata sa manžel do Egypta nevrátil, ale mal vycestovať mimo Európy, čomu však navrhovateľka neverí. Následne manžel neprejavoval o ňu ani o syna takmer žiadny záujem. V máji 2018 sa manžel navrhovateľke vyhrážal, že jej syna nenechá, že syna už neuvidí. Z uvedeného je zrejmé, že zo vzťahu sa vytratila láska, vzájomný rešpekt a dôvera. Správanie manžela je nezodpovedné, nepredvídateľné a chorobne žiarlivé. Voči navrhovateľke a jej rodine sa manžel správal agresívne a neúctivo. Navrhovateľka nemá záujem na zotrvaní v manželstve, ktoré je hlboko rozvrátené a neplní účel predpokladaný v Zákone o rodine. Nie je možné očakávať obnovenie vzťahu. Navrhovateľka žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti. Keďže nie je možné zistiť, kde sa jej manžel aktuálne nachádza, nepreukazuje tým primerané rodičovské kompetencie a spôsobilosť maloletému zabezpečiť riadnu výchovu a zázemie. Navrhla priznať právo zastupovania a spravovania majetku navrhovateľke a otca zaviazat' k plateniu výživného vo výške 200 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Navrhla, aby súd upravil stretávanie sa otca s maloletým iba za prítomnosti matky. Navrhovateľka sa domnieva, že manžel sa nachádza niekde v západnej Európe, zrejme vo Francúzsku. Z dôvodu, že manžel je občanom Egypta, navrhla ustanoviť tlmočníka z jazyka arabského a naopak.

2. Uznesením č.k. 19P/47/2018-54 zo dňa 20.08.2018 súd ustanovil prekladateľa z jazyka arabského do jazyka slovenského a naopak. Uznesením č.k. 19P/47/2018-104 súd ustanovil maloletému za opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta (ďalej len „kolízny opatrovník“).

3. Súd následne zisťoval pobyt manžela navrhovateľky prostredníctvom Oddelenia cudzineckej polície, PZ Dunajská Streda, ktoré zistilo, že manžel navrhovateľky má vydané povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky s platnosťou do 05.01.2022. Navrhovateľka oznámila súdu podaním doručeným dňa 17.07.2018, že disponuje iba kontaktom na matku manžela, ktorá žije v Egyptskej arabskej republike. S manželom neudržiava žiadny kontakt. Obec U. podaním doručeným súdu dňa 15.08.2018 oznámila, že sa manžel navrhovateľky na adrese trvalého pobytu nezdržiava a nemajú žiadne informácie o jeho pobyte. Ministerstvo spravodlivosti SR súdu podaním doručeným dňa 14.01.2019 oznámilo, že vzhľadom na absenciu špecifického ustanovenia o právnej pomoci pri zisťovaní adresy, francúzske orgány súčinnosť neposkytnú. V rámci medzinárodnej spolupráce bolo zistené, že matka manžela navrhovateľky sa nezdržiava na adrese poskytnutej navrhovateľkou.

4. Súd v súlade s § 180 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vec prejednal dňa 25.05.2020 v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa, ktorého pobyt sa súdu nepodarilo zistiť, pričom doručenie návrhu a súdnych listín vrátane predvolania mal súd vykázané postupom podľa ustanovenia § 106, § 111, § 116 CSP. Manžel navrhovateľky sa na pojednávanie vo veci sa nedostavil, svoju účasť neospravedlnil, vo veci sa písomne nevyjadril.

5. Na pojednávaní dňa 25.05.2020 súd konal v neprítomnosti manžela navrhovateľky a otca maloletého. Navrhovateľka trvala na podanom návrhu, s tým, že manžela nevidela od marca 2018, kedy ju manžel opustil. Naposledy sa jej ozval v lete 2018, keď si pýtal fotografiu syna, avšak na radu cudzineckej polície mu túto fotografiu, z bezpečnostných dôvodov, neposkytla. Príčiny podania návrhu a celkový popis situácie od uzavretia manželstva a následného priebehu manželstva sú podrobne uvedené v návrhu, preto sa naň v celom rozsahu odvoláva. Manželstvo si neplní svoju funkciu a žiada, aby súd manželstvo rozviedol. Ohľadne úpravy práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva navrhla rovnakú úpravu ako je v rozsudku tunajšieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12/93/2018. Od uvedeného času nenastala žiadna zmena pomerov na strane navrhovateľky a maloletého. Manžel má vyštudovanú strednú odbornú školu v odbore mechanik - strojár. V Egypte pracoval v letoviskách ako kuchár - čašník, rovnako ako na Slovensku. Jeho oficiálny príjem bol približne 700 Eur v čistom, k tringelom sa navrhovateľke nepriznával. Navrhovateľka je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 370 Eur a rodinných prídavkov vo výške 24,95 Eur mesačne. Plánuje nastúpiť naspäť do práce v novembri 2020. Pracuje ako účtovníčka, s čistou mzdou cca 1.000 Eur mesačne. Uvažuje nad tým, že maloletý bude navštevovať škôlku, s čím budú spojené zvýšené výdavky. Nateraz sú výdavky na bývanie a na stravu hradené zo strany rodičov navrhovateľky, s tým, že rodičovský príspevok a prídavky navrhovateľka vynakladá v celom rozsahu na maloletého. Zároveň prispieva určitou čiastkou aj na stravu svoju a maloletého, t.j. cca 100 Eur mesačne. Navrhovateľka vyslovila obavu, že otec unesie syna. Vzhľadom na rozdielnú kultúru ohľadne starostlivosti o deti, a to, že po rozvode dochádza k rozdeleniu osobnej starostlivosti tak, že matka sa stará o dieťa do 6-tich rokov a otec od 6-tich rokov. Za zmenu oproti poslednému rozsudku považuje navrhovateľka moment rozvodu, ktorý by mohol podnietiť otca k aktívnym krokom k odobratiu syna. Preto navrhla, aby súd upravil stretávanie sa otca s maloletým synom vždy len za prítomnosti matky. Kolízny opatrovník navrhol pre prípad rozvodu návrhu vyhovieť, keďže je v záujme maloletého. Po tom čo prítomní nemali návrhy na doplnenie dokazovania, súd ukončil dokazovanie a vyhlásil rozsudok tak, ako to vyplýva z výrokovkej časti rozsudku. Po vyhlásení rozsudku sa prítomní vzdali práva na podanie odvolania.

6. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta zo dňa 11.02.2020 vyplýva, že kolízny opatrovník vykonal šetrenie na strane matky maloletého dieťaťa na adrese U. č. XXX. V čase šetrenia sa v domácnosti zdržiavala matka spolu s maloletým dieťaťom a stará matka maloletého dieťaťa z matkinej strany. Matka maloletého dieťaťa uviedla, že naďalej žije s maloletým dieťaťom v spoločnej domácnosti jej rodičov. Rodina spoločne obýva poschodový rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve starých rodičov maloletého dieťaťa. Prízemie rodinného domu pozostáva z kuchyne, obývacej izby, spálne, predsiene a sociálneho zariadenia. Na poschodí rodinného domu sa nachádza obývací izba, izba matky a maloletého dieťaťa, sociálne zariadenie a jedna izba, ktorú využívajú plnoleté sestry matky maloletého dieťaťa, keď prídu na návštevu k rodičom. Izba matky je riadne a účelne zariadená potrebným nábytkom, manželskou posteľou, detskou posteľkou a pultom na prebaľovanie. V ďalšej izbe má maloleté dieťa priestor na hranie a hračky. Celá domácnosť je riadne a účelne zariadená, počas šetrenia bola v domácnosti čistota a poriadok na požadovanej úrovni. Mesačné náklady na domácnosť pozostávajú z poplatkov za elektrinu vo výške 78 Eur a plyn vo výške 242 Eur. Domácnosť je vykurovaná plynom a voda v domácnosti je zavedená vlastná. Matka na domácnosť rodičom neprispieva, nakoľko je na rodičovskej dovolenke a má nízky príjem. Matka maloletého dieťaťa je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 370 Eur a rodinných prídavkov vo výške 24,95 Eur. Stará matka mal. dieťaťa je dlhodobo nezamestnaná, evidovaná na ÚPSVaR Galanta, ako uchádzač o zamestnania a nie je poberateľkou žiadnych sociálnych dávok. Stará matka dieťaťa sa vyjadrila, že má zdravotné problémy a z toho dôvodu má problém sa zamestnať. Starý otec dieťaťa ku dňu 17.11.2019 ukončil pracovný pomer u zamestnávateľa Drevona, s miestom výkonu práce Senec a k 18.11.2019 si podal žiadosť v sociálnej poisťovni, z ktorej mu je vyplácaný predčasný starobný dôchodok vo výške 321,80 Eur. Podľa uvedenia matky maloleté dieťa nenavštevuje jasle ani iné zariadenie pre deti a nachádza sa v jej celodennej starostlivosti. Maloleté dieťa je v starostlivosti detskej lekárky MUDr. Márii Uhríkovej vo Veľkých Úľanoch a je zdravé. Dvakrát do roka navštevuje nefrológa v Bratislave, s čím má zvýšené náklady na cestovanie, zároveň dva-trikrát do roka navštevujú urológa v Galante. Maloleté dieťa užíva probiotiká a vitamíny,

ktoré matka dieťaťa hradí mesačne vo výške asi 10 Eur a zároveň má výdavky spojené s nákupom plienok. Matka dieťaťa uviedla, že mesačné náklady na maloleté dieťa sú vo výške cca 210 Eur a náklady na cestovné, keď idú k lekárom asi 20 Eur mesačne. Od odchodu otca dieťaťa zo spoločnej domácnosti otec maloleté dieťa nenavštívil, nijakým spôsobom ho nekontaktoval, ani neprispel na výživu maloletého dieťaťa žiadnym spôsobom. Matka dieťaťa sa vyjadrila, že nemá vedomosť o tom, kde by sa aktuálne mohol otec dieťaťa zdržiavať, na ich adrese U.. XXX už nemá nahlásený trvalý pobyt, nakoľko mu ho odhlásili. Vzhľadom na nízky vek maloletého, nebolo s ním možné vykonať pohovor.

7. Zo sobášneho listu zo dňa 24.05.2016 Ministerstva vnútra - osobitnej matriky vyplýva, že navrhovateľka G.. L. O. a P. Y. M. P. Z. uzavreli dňa 31.03.2016 v Káhire, v Egyptskej arabskej republike manželstvo, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Ministerstva vnútra, v osobitnej matrike, vo zv. OM/103, ročník 2016, na strane 97, pod por. č. 193. Manžel navrhovateľky je štátnym občanom Egyptskej arabskej republiky. Z potvrdení o pobyte vystavených Obcou Jánovce vyplýva, že manželka mali v čase podania návrhu spoločný pobyt na adrese U., súp. č. XXX, okres L.. Z rodného listu vystaveného Matričným úradom Bratislava - Nové Mesto dňa 06.11.2017 vyplýva, že maloletý H. Z. sa narodil navrhovateľke a jej manželovi dňa XX.XX.XXXX. Súd sa oboznámil s obsahom komunikácie medzi navrhovateľkou a jej manželom na č. l. 13 až 27. Súd sa tiež oboznámil s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 12P/93/2018.

8. Výdavky matky na domácnosť matka vyčíslila na sumu 150 Eur mesačne, výdavky na maloletého na sumu 210 Eur mesačne, výdavky na cestovné 20 Eur mesačne a výdavky na lieky 10 Eur mesačne. Celkové mesačné výdavky na bývanie v domácnosti rodičov predstavujú sumu 185,81 Eur. Navrhovateľka prispieva rodičom sumou cca 100 Eur mesačne. Maloletý mal problémy s obličkou. V súčasnosti je jeho zdravotný stav stabilizovaný.

9. Súd na danú vec aplikoval nasledovné právne normy:

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb., zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZoMPSaP“), zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželka v čase začatia konania. Ak sú manželka príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.

Podľa 24 ods. 1, prvá veta ZoMPSaP, vzťahy medzi rodičmi a deťmi vrátane vzniku alebo zániku práv a povinností rodičov sa spravujú právom štátu, na ktorého území má dieťa obvyklý pobyt. Podľa ods. 3 predmetného ustanovenia, výkon rodičovských práv a povinností sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

Podľa § 24a ZoMPSaP, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa spravuje právom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Iné vyživovacie povinnosti sa spravujú právom štátu, v ktorom má bydlisko oprávnený na výživné.

Podľa § 92 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konanie o rozvod manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželka posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa.

Podľa § 93 a 94 CMP, konanie sa začína len na návrh jedného z manželov. Účastníkmi konania o rozvod manželstva sú manželka.

Podľa § 22 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“), k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 1 ods. 2 ZoR, účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí.

Podľa § 18 ZoR, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 19 ods. 1 až 3 ZoR, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť. O veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

Podľa § 23 ods. 1 a 2, prvá veta, ods. 3 ZoR, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvoze na ne prihliada. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Podľa § 18 ZoR, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 19 ods. 1 až 3 ZoR, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť. O veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd. Na výkon povolenia a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

Podľa § 24 ods. 1, 4, 5 ZoR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 25 ods. 1, 3, 4 ZoR, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa čl. 5 ZoR, Podľa článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pri skúmaní schopností, možností, majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Podľa § 76 ods.1 ZoR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

10. Súd na základe vykonaného dokazovania, pri aplikovaní vyššie citovaných noriem, dospel k záveru, že manželstvo navrhovateľky a jej manžela už dlhodobo neplní účel predpokladaný v Zákone o rodine. Manžel opustil manželku a dieťa v marci 2018 a od uvedeného času o sebe neposkytol manželke informáciu o svojom pobyte a o svojich pomeroch. Súdu sa napriek rozsiahlemu zisťovaniu nepodarilo zistiť miesto jeho pobytu. Preto súd postupoval zákonným spôsobom a návrh, ako aj všetky súdne listiny boli manželovi navrhovateľky doručované na úradnej stránke a webovej stránke súdu. Manžel navrhovateľky sa k návrhu, ani k prebiehajúcej konaniu nevyjadril a na pojednávaní sa nezúčastnil. Manžel sa počas manželstva správal voči manželke neúctivo, ponižoval ju, bezdôvodne ju neustále kontroloval. Presadzoval svoj pohľad na spolužitie a výchovu ich spoločného syna, ktoré boli výrazne ovplyvnené jeho vierou, pričom nebral ohľad na názory a postoje svojej manželky a matky maloletého. Nepodieľal sa na hospodárení rodiny, neprispieval a neprispieva na výživu maloletého. Manžel navrhovateľky viackrát povedal navrhovateľke, že sa chce dať rozviesť. Bez dohody s ňou, opustil spoločnú domácnosť a o manželku a svoje dieťa sa vôbec nezaujíma. Z uvedeného je zrejmé, že sú splnené všetky predpoklady pre rozvod manželstva a nie je možné očakávať jeho obnovu. Preto súd manželstvo výrokom I. rozviedol.

11. P. H. pochádza z manželského vzťahu rodičov, ktorý uzavreli manželstvo v O., v B. arabskej republike. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 12P/93/2018-47 zo dňa 19.06.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa maloleté dieťa ponechalo v starostlivosti matky až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona platného v čase splatnosti bežného výživného, vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 12P/93/2018-215 zo dňa 30.01.2020 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka má právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 120 Eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 29.05.2018. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom bez obmedzení zo strany súdu tak, ako sa v každom jednotlivom prípade na tom dohodne s matkou maloletého. Otec bol predmetným rozsudkom obmedzený súdom vo výkone rodičovských práv a povinností k maloletému a to tak, že otec nie je oprávnený zabezpečovať výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

12. Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. Keďže súd v tomto konaní nezistil žiadne zmenu pomerov

na strane maloletého, resp. na strane jeho rodičov, súd rozhodol rovnako ako v prípade posledného rozsudku. Jedinou zmenou je technické upresnenie, ktoré je zdôvodnené v bode 15. rozsudku.

13. O maloletého sa od marca 2018 stará výlučne matka, v ktorej starostlivosti súd nezistil žiadne nedostatky. Manžel navrhovateľky bol súdom obmedzený vo výkone rodičovských práv a povinností (o.i.) v práve zastupovať a spravovať majetok maloletého. Z uvedených dôvodov súd maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky a rozhodol, že matka má právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

14. Maloletý má v čase rozhodovania 2 roky a 7 mesiacov, je zdravý, výdavky spojené s jeho výživou sú bežné, veku primerané. Matka nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, je na rodičovskej dovolenke, je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 370 Eur mesačne a prídavku na jedno maloletého dieťa vo výške 24,95 Eur mesačne. Spolu s maloletým dieťaťom a svojimi rodičmi žije v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov. Matka nedisponuje žiadnymi informáciami o otcovi maloletého a ani súdu sa nepodarilo zistiť akékoľvek informácie. Súd nemá za preukázané, že by otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, resp. že by v dôsledku zdravotného stavu mal znemožnené uplatniť sa na trhu práce a mať tak možnosť dosahovať príjem, z ktorého bude schopný prispievať na výživu maloletého v súdom určenej výške bez väčších problémov, resp. bez ohrozenia svojej vlastnej výživy. Súd preto pri rozhodovaní o výživnom vychádzal z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2020, ktorá predstavuje sumu 1.163 Eur. Vzhľadom na uvedené tak výživné zo strany otca maloletého dieťaťa určil vo výške 120 Eur, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Súd tak rozhodol na základe návrhu matky maloletého dieťaťa a kolízneho opatrovníka, keďže z dokazovania nevyplývalo, že by sa mal od návrhu matky odkloniť.

15. Matka maloletého videla otca maloletého naposledy v marci 2018. Od uvedeného času otec prejavil záujem o syna naposledy v lete 2018 tak, že žiadal fotografiu syna. Matka maloletého vyslovila obavu, že rozvod by mohol podnietiť otca maloletého k odobratiu syna matke. V moslimskej kultúre je totiž podľa navrhovateľky zvykom, že po rozvode dochádza k rozdeleniu osobnej starostlivosti tak, že matka sa stará o dieťa do 6-tich rokov a otec od 6-tich rokov. I keď maloletý nemá v čase vyhlásenia rozsudku ešte ani 3 roky, obavy matky sú pochopiteľné. Už podľa posledného rozsudku, ktorým boli upravené práva a povinnosti k maloletému na čas do rozvodu manželstva bol otec oprávnený stretávať sa s maloletým síce bez obmedzení, ale vždy podľa dohody s matkou. Pre vylúčenie pochybností súd na návrh právneho zástupcu matky upresnil tento výrok tak, že určil stretávanie sa otca s maloletým iba za prítomnosti matky.

16. O trovách súd rozhodol podľa § 52 CMP, a teda, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 155 ods. 1 a 2 CSP, každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie súd tlmočníka. Trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát. Trovy, ktoré vznikli štátu v súvislosti s prekladmi hradí štát s odkazom na vyššie citované zákonné ustanovenie.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne v 4 vyhotoveniach (§ 362 CSP). Za každé spracovanie podania a jeho príloh v listinnej podobe a za spracovanie podania a jeho príloh v elektronickej podobe doručeného inak ako do elektronickej schránky súdu, ak zákon ustanovuje povinnosť doručovať podanie do elektronickej schránky súdu, bude uvedená osoba povinná zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 eur. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Proti rozsudku nemôže účinne podať odvolanie ten, kto sa vzdal tohto práva po vyhlásení rozsudku.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za

nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 1, 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP). Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie (§ 122 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).